



Gyrithe Lemches tale ved Jutta Bojsen Møllers jordefærd

Taler

Gyrithe Lemche
Forfatter og
kvindesagsforkæmper

*I Kvindesagens Saga paa Tidens Væverlad
Med stærke Farver Traad om Traad sig spinder,
Og en Gang skal af Væven de vandre frem paa Rad,
De bedste, Danmark ejede af Kvinder.
Da skrider Du i Toget med ung og spændstig Gang,
Og vore Børn vil sige: "Se, der er hun, som sang."
Og de vil elske Dig i Sagn og Minder.*

Saaledes sang vi, den Gang Jutta Bojsen Møller i Sommeren 1910 forlod Formandspladsen i Dansk Kvindesamfund efter 16 Aars trofast Tjeneste paa denne vanskelige Post. Endnu 16 Aar skulde hun færdes iblandt os og Gang paa Gang være Gæst ved vore Møder, ja, den Glæde skulde hun opleve at være med i den Deputation af Kvinder, som hin 5. Juni gik i Spidsen for danske Kvinders Grundlovstog og havde Foretræde for Konge og Rigsdag.

Først nu er hendes Billede taget af Tidens Væv og hængt op paa Historiens Væg, og det gaar med dette Billede som med Billederne paa den virkelige Væv, at saa lange de sidder paa Væven, ser vi dem kun stykkevis, men først naar de er taget af Væven, ser og fatter vi Helhedsbilledet. Først nu, hvor vi med Sikkerhed ved, at vi aldrig mere skal se vor elskelige gamle Mor iblandt os, at vi fremtidig kun skal eje hende i Erindringen, forstaar vi, hvad hun en Gang har betydet for os og for dansk Kvindesag, og hvad vi har savnet, siden hun forlod Arbejdet iblandt os.

Paa »Mor Jutta« — thi saaledes kaldte vi hende, den første og eneste Kvinde, som Dansk Kvindesamfund har givet Modernavnet — paa hende passer det Ord, som blev sagt om Camilla Collet ved hendes Baare, at hendes Liv har været

en billedsmykket Saga, og en straalende Række af disse Billeder ligger indenfor Dansk Kvindesamfunds Historie. Naar vi taler om hende, ser vi hende altid for os i Rammen af et Billede, og dette Billede har næsten altid en af Danmarks skønneste Egne til Baggrund, thi hendes Saga omfattede Danmark fra Nord til Syd, fra Vest til Øst. Og jeg vil her i Dag fremdrage det Billede, som hænger paa Dansk Kvindesamfunds Kontor i København, og hvor hun ses omgivet af vor unge Bannervagt ved Mathilde Fibigers Grav paa Aarhus gamle Kirkegaard en tidlig Sommermorgen, og jeg vil mindes de Ord af Grundtvig, hvormed hun lagde Mindekransen paa den Grav, som gemmer Kvindesagens Pioner i Danmark:

»Vil nogen binde en Krans om min Stav,
Han lægge den paa min Moders Grav.«

Ligesom hun hin Morgen hilste Mathilde Fibiger som dansk Kvindesags unge Moder, saaledes vil jeg i Dag hilse Jutta Bojsen Møller som Dansk Kvindesamfunds hjertevarme, selvfornægtende, inspirerede Moder. Hun var født til den Gerning, som ventede hende i Dansk Kvindesamfund, men hun vidste det ikke før den Dag, hvor de kaarede hende til Formand. Hun vidste ikke, at det Dansk Kvindesamfund trængte til paa det Tidspunkt, var en Moder, en livgivende Moder, som kunde vække nye Spirer tillive ude i det slumrende Land, gøre Kvindesagen til en Folkesag, men fra det Øjeblik, hun forstod det, tilhørte hun Kvindesagen med hele sin Sjæl og lige til sin Død. Det er sagt mig af hendes nærmeste, at da hendes Kræfter begyndte at ebbe ud, og hun færdedes paa Grænsen mellem Drøm og Virkelighed, som hun selv sagde, da hviskede hun ud for sig det Ord: Ligestilling. — Den Idé, hun havde givet sit Liv, tog hun med sig til Dødens Port. Ligestillingen mellem Mand og Kvinde havde aldrig for hende betydet et Kampsignal men den nye Tids glædelige Budskab til Menneskene om en Verdensfornyelse, bygget op paa et inderligt Samarbejde mellem jævnstillede Mænd og Kvinder. I hendes Sjæl var der ikke Skygge af Tvivl om, at Hjemmene jo vilde vinde ved denne Fornyelse; hun havde det Modersind, som staar i Pagt med Fremtiden, i hende slumrede det, Bjørnson har kaldt: Racens Instinkt.

Derfor fik Alderdommen ikke Bugt med hendes ukuelige Sjæl, derfor var hun til sin sidste Dag en Lysets Ridder.

Nu skrider hun da forbi os i Toget af Dansk Kvindesamfunds henfarne Mænd

og Kvinder og med Sang paa Læben, thi hun var den, som vakte Sangen iblandt os, lærte os dens ildnende og samlende Betydning. Og som hun sang sig gennem Livets Mørkedale og op paa Haabets Tinder, saaledes sang hun sig ogsaa gennem Dødens Skygger, sang til hendes trøtte Øjne lukkede sig, sang sig hjem og sov ind i et Smil, et Barnesmil. Thi det er Hemmeligheden ved et Modersind som hendes, at der paa Bunden af det slumrer et Barnesind, at hun aldrig voksede længere fra Barnet, end at hun billedlig gemte det i sig.

Derfor fandt hun "legende let" den Vej til Danmarks unge Kvinder, som vi andre med al vor gode Vilje har saa ondt ved at finde, derfor staar i Dag unge Kvinder Bannervagt ved Dansk Kvindesamfunds Fane og Æresvagt ved vor Moders Baare.

Maatte de i deres Hjerter forstaa, hvad Du har betydet for dem, maatte de, naar de tænker tilbage paa denne Dag, føle Trang til at lære Dig og Din Sag nærmere at kende, saa vil de maaske ogsaa en Dag finde Vejen derhen, hvor Dit Billed, frigjort fra Tidens Væv hænger paa Væggen og taler til Danmarks Ungdom om

»et Liv, som drog Kræfter fra dybe dulgte Lag og legende dog spejled' hver foraarsgylden Dag.«

Skønnere og sandere Billede er ikke tegnet af Dig; — saaledes har vi elsket Dig, saaledes vil Dit Minde leve i vore Hjerter, æret og velsignet.

Kilde

Kvinden og Samfundet Nr. 27 S. 14-15

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Kvindebevægelsen, Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/gyrithe-lemches-tale-ved-jutta-bojsen-mollers-jordefaerd>